

TRÀFIC D'ESTUPEFAENTS, ARGUMENTS A FAVOR I EN CONTRA DE LA SEUA LEGALITZACIÓ

Drogues: ¿legalització?

Els especialistes estimen que el negoci de la droga mou a l'any 100.000 mil milions de dòlars —11,5 bilions de pessetes—, que equivalen al producte interior brut de 150 dels 170 estats que hi ha al món. Davant d'això, dues postures antagòniques es plantegen la necessitat o no de legalitzar la distribució i el consum d'estupefaents.

Tona Català

Sociòlegs, filòsofs, juristes, economistes, estadistes... tots s'han plantejat més d'una vegada la problemàtica derivada de la drogaaddicció: les seues conseqüències en els addictes, l'estat de marginalitat a què l'estat aboca els drogodependents, la delinqüència induïda per la falta de drogues, les màfies que controlen el narcotràfic, el negoci que desenrotllen aquestes bandes, els milers de persones que treballen en el conreu d'aquestes substàncies que es converteixen més tard en narcòtics, les estratègies que posen en marxa els estats —sobretot els occidentals—, per a lluitar contra la droga i el seu intent per ordenar i donar solucions als problemes que comporta aquesta qüestió.

Fins ara dues posicions antagòniques han mantingut aquells que han volgut pronunciar-se sobre el tema. D'una banda, els partidaris de reprimir legalment el tràfic de drogues i el consum i d'una altra, els defensors de legalitzar i permetre les dues coses. Com a rerefons d'aquestes postures, ens trobem amb un negoci que, segons els especialistes, mou a l'any cent mil milions de dòlars —11,5 bilions de pessetes—, és a dir, l'equivalent al producte interior brut de 150 dels 170 estats que hi ha al món.

Els partidaris de la repressió

El primer argument que esgrimeixen els partidaris de la persecució de la distribució i el consum d'estupefaents és

A l'estat espanyol, el 1987, van morir 189 persones per sobredosi.

que aquests maten. I aquest és un fet innegable. Però també és cert que les drogues il·legals, com són l'heroïna i la cocaïna principalment, encara no poden competir en morts amb les seues equivalents legals com són l'alcohol i el tabac. Als Estats Units, model de societat drogodependent i on aquest hàbit costa al voltant de 100 bilions de dòlars a l'any, el tabac produeix anualment 390.000 morts, l'alcohol 100.000,

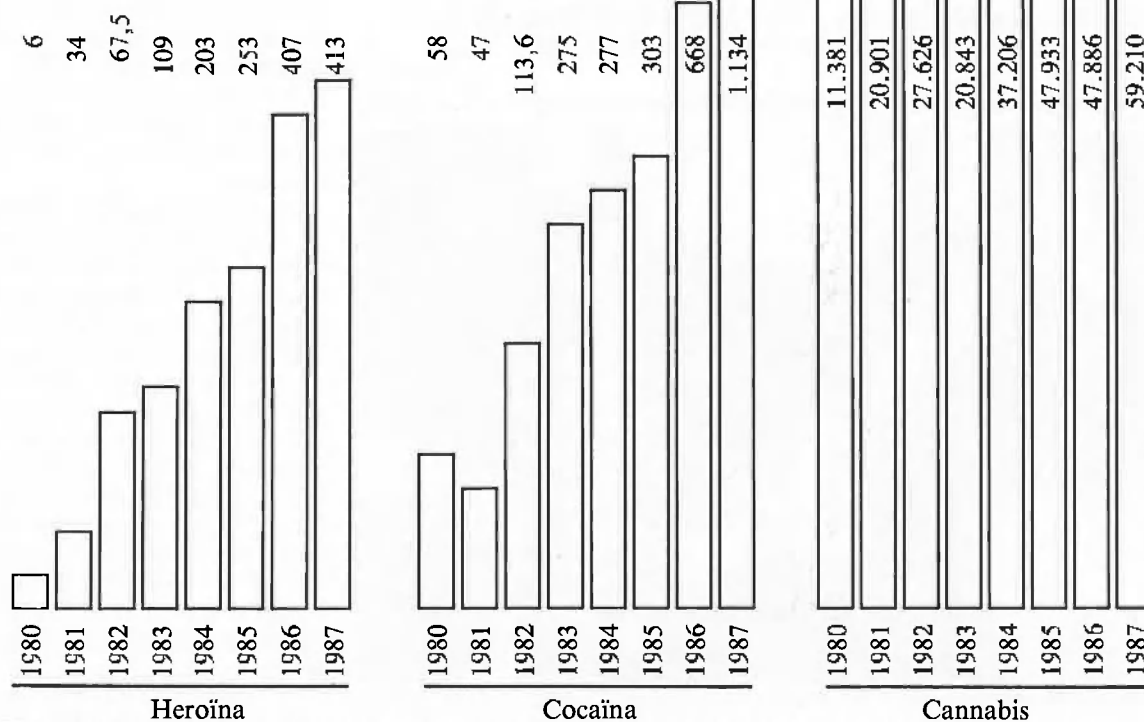
mentre que les drogues il·legals sols produeixen 10.000 morts. A l'estat espanyol van morir per sobredosi el 1987, 189 persones.

Un altre argument utilitzat és que amb la despenalització es faria augmentar el nombre de drogaaddictes, que la curiositat per provar allò que ha estat tant de temps prohibit provocaria una allau de nous consumidors. De fet, quan es va legalitzar la pornografia

Despeses totals realitzades per les comunitats autònomes per diferents àrees

Comunitats autònomes	Prevenció	Assistència	Reinserció	Investigació, informació i documentació	Suport moviment associatiu	Coordinació	Total
País Basc	520.000.000	788.500.000	187.000.000	79.500.000		22.000.000	1.597.000.000
Catalunya	90.000.000	569.500.000	70.900.000	30.000.000	13.200.000	36.600.000	810.200.000
Andalusia	79.680.000	394.921.000	80.436.000	21.000.000	**	50.000.000	626.037.000
Madrid	10.656.650	329.300.489	22.686.119	19.721.625	28.000.000	25.881.423	436.246.306
València	18.544.362	251.640.000	*	18.816.833	11.416.833	36.110.305	336.528.333
Castella-Lleó	74.518.035	104.314.865	17.375.000	9.870.000	9.549.000	1.000.000	216.626.900
Galícia	11.000.000	184.000.000	*	3.500.000		16.000.000	214.500.000
Canàries	42.804.605	140.220.000			14.197.027		197.222.027
Navarra	17.294.725	63.784.672	64.881.652	950.000			146.911.049
Astúries	18.825.800	53.500.000	32.820.800	3.940.000	***		109.086.600
Extremadura	22.850.000	52.317.000	20.380.000	2.500.000	6.706.000		104.753.000
Balears	27.162.000	60.100.000			1.504.389		88.766.389
Castella-La Manxa	21.044.665	29.185.815	8.643.313	751.391	778.177		60.403.361
Múrcia					6.800.000		54.779.000
Cantàbria	6.850.000	20.017.500	6.800.000	2.780.000	5.200.000	9.510.000	51.157.500
Aragó	907.600	33.119.489	3.700.000	974.400		336.000	44.439.689
La Rioja	16.234.000	12.353.256	3.000.000	3.727.652	5.660.000	350.000	41.324.908
Totals	978.372.442	3.086.774.086	518.622.884	198.031.901	103.011.426	197.787.728	5.135.982.062

Quantitats de droga incautada (quantitats en kg)

L'Estat Clínic de la qüestió

Fernando Sabater*

La preocupació fonamental de l'Estat Clínic és conservar, polir i donar esplendor a la salut pública. En aquesta màgica noció de *salut pública* es potencien els continguts pastorals amb la legitimació instrumental de la gestió eficaç, i s'amistancen l'utilitari amb el teològic, el rendiment productiu i la moralina. No hi ha noció més ideològica que aquesta i per tant, es presenta disfressada d'obvietat de sentit comú.

Tan totalitari és l'intent d'imposar des de dalt un tipus de salvació religiosa com ho és imposar un model de salut pública encara que avui ja no creuem en els controvertibles dogmes teològics i es troben en canvi més assemtats els no menys controvertibles dogmes mèdics.

La jaculatoria de l'Estat Clínic és aquesta: no ens deixes caure en la temptació. Per aquest motiu la drogaaddició, el foment, la publicitat i els espectaculars apedaçaments d'aquesta (que formen part espectacular del seu foment) és el nervi funcional de l'Estat Clínic. Cada dia sorgeixen nous tipus de droga. L'altre dia escoltava en la ràdio una dona que es presentava com a exemple d'addicció a una nova droga: les màquines escurabutxaques. «¿Com es pot una reprimir? —deia—. La culpa la té el govern, que no prohibeix aquestes màquines». Ni ella ni el locutor s'adonaven que el que havia de fer la senyora per a resoldre el seu problema, era no jugar-hi.

La legalització de la droga no és sols per a posar una solució pràctica als crims i sofriments establerts per la seua dansa (aquesta solució la coneix qualsevol que haja estudiat amb deteniment el problema i no li falte el sentit comú) sinó abans que res com a il·lustració d'una situació política que considere indesitjable, és a dir, el que m'interessa ací és la qüestió de principi. Avui, sol·licitar la despenalització de la droga no sols és proposar l'única solució a la delinqüència drogoinduïda, les morts per adulteració o sobredosi, el gangsterisme internacional d'aquesta espècie, etc..., sinó sobretot donar un pas per a eixir de l'Estat Clínic en què la llibertat democràtica es veu confinada.

* Filòsof

fia foren també molts els que es van sentir atrets per omplir les sales on es projectaven films qualificats X. L'experiència ha demostrat que, passada la primera eufòria, pocs són els que s'interessaven avui per aquest tipus de cinema.

Un dels pilars sobre els quals recolzen els defensors de continuar mantenint en la il·legalitat la distribució i el consum de drogues, es basa en la barreira d'edat que marcaria la permissivitat del consum. «Si es legalitza la droga —diuen— qualsevol pot anar a la porta d'un col·legi i posar-se a vendre paperines de coca».

Davant d'això, els que defensen la legalització, argumenten que és precisament la seua il·legalitat la que fa que hi haja interessat a vendre-la als menors, mentre que mai s'han donat casos —almenys fins ara— d'interessats en la instal·lació de botigues de tabac i alcohol al pati de les escoles. És evident que, si la droga fóra legal, tothom sabia on trobar-la.

Asseguren també que amb la legalització de les drogues, les màfies es reconvertirien i s'inventarien altres sistemes —gens lícits— per aconseguir diners fàcils.

Principals arguments a favor

Rupert Pennant Rea, director del setmanari *The Economist*, plantejava fa uns dies en l'editorial de la seua revista un dels principals arguments que els legalistes utilitzen a favor de la distribució i consum de les drogues: «Si els diferents estats es dediquen a gestionar obertament el negoci de la droga, els 100.000 milions de dòlars que representa el tràfic il·lícit podrien dedicar-se a la rehabilitació, mentre que ara van a parar a les butxaques dels narcotraficants que, a més, no paguen impostos».

«La solució a aquest problema, tant econòmic com social, passa inexorablement per la legalització, distribució i consum de les drogues» —continua Rea. Per contra, el problema no desapareixerà i les polítiques que se segueixen per a combatre'l demostren, cada any més, la seua inutilitat».

En aquest sentit, cal tenir en compte que el Congrés dels Estats Units té sota el seu poder, des de fa molts anys, més de cinquanta agències dedicades a combatre el narcotràfic, però aquestes tan sols han obtingut uns èxits esquifits en la desarticulació de petites xarxes de narcotraficants i en les incautacions.

En aquesta croada particular que els nord-americans han desenrotllat con-

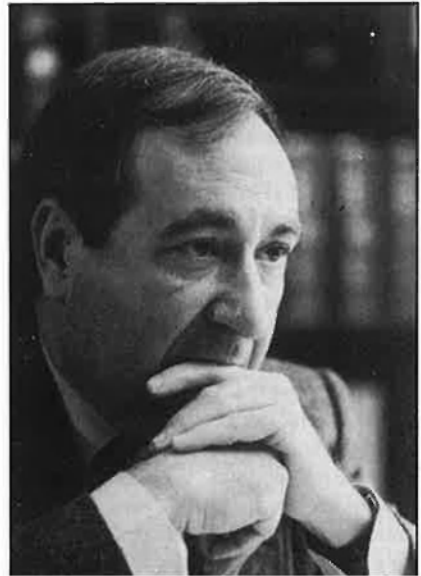

L'estat espanyol va invertir, l'any 1987, 3.000 milions de pessetes en la repressió del narcotràfic.

La cara i la creu de les drogues

Juan Maria Bandrés*

Com aquell filòsof grec, només sé que no sé res. Amb tot, les teories liberalitzadores de Fernando Savater no poden deixar d'interessar-me; en el meu ànim de legislador, no pot tampoc deixar d'atraure'm la teoria que qualsevol té dret a suïcidar-se. Aquest pot ser un tema, un problema, per a ser més exactes, d'àmbit individual. Però, ¡alerta!, no es tracta de cap manera de fomentar el suïcidi. No es aquest el tema sinó tot el contrari. El problema no és que es fabriquen cordes, sinó que les cordes s'utilitzen per a matar. No és poden prohibir les cordes perquè a un nombre determinat de persones els done per penjar-se. Ara bé, una cosa ben diferent és que es munte un negoci de cordes per a fer-se ric aprofitant-se dels que es volen suïcidar. Aquest és el problema.

Sabem que amb el codi penal no podem posar fi a la drogodependència. Per la via de la prohibició —la negació— no podem impedir que els joves puguin enganxar-se a allò que se'ns escapa. Però, d'altra banda, la legalització de les drogues també ens omple de dubtes. El problema de la droga és universal i recolza en gran mesura sobre, per, i al voltant de les màfies que viuen i es beneficien d'aquest problema i s'enriqueixen amb el narcotràfic.

¿Se soluciona el problema posant fi al narcotràfic? Pense que sí, però aquesta solució hauria de tenir àmbit universal. En aquest cas, com en tants altres, no es poden posar portes a les muntanyes. Ens trobem davant d'un dubte ètic profund: ¿podem permetre l'assassinat? Mai. La liberalització no pot ser mai una tapadora per al tràfic. Els límits han d'estar molt clars. Una cosa és *medicar* per a persones que no volen curar-se i una altra molt diferent és escampar una epidèmia.

El debat està obert, i és, si més no, apassionant i prou complex perquè, com en la vida real, ací també, les coses siguen a colors i no en blanc i negre. □

* Diputat d'Euskadiko Ezkerra al Parlament espanyol.

La meitat dels reclusos de les presons espanyoles compleixen condemnes per algun delictes relacionat amb la droga.

tra la droga tampoc ha servit de res la decisió del secretari d'Educació, William Bennett, d'utilitzar l'exèrcit ni el seu convenciment que els militars s'havien de comportar amb els traficants de la mateixa manera que es comporten al golf Pèrsic amb la marina iraniana.

Malgrat aquests actes d'heroïcitat, avui les bandes de narcotraficants tenen en el seu poder un bon grapat de països sud-americans, econòmicament dèbils, entre els quals cal destacar Panamà, Colòmbia o Uruguai. Alguns d'aquests narcotraficants s'han permès, inclús, d'una manera prepotent, oferir-se a pagar al govern colombià, el seu deute extern...

Per posar un exemple que ens toca de prop, a l'estat espanyol, l'administració central va gastar durant l'any 87 un total de 3.600 milions de pessetes en la repressió del narcotràfic i tan sols va aconseguir incautar 413 quilos d'heroïna, 1.134 de cocaïna i 59.210 de cannabis. Tan sols una petita mostra de la droga que es consumeix dins del mateix estat i de les substàncies que creuen les fronteres cap a altres països, entre els quals Holanda.

«El consum de drogues no és un invent de la societat tecnològica —diuen els partidaris de la legalització—, sem-

pre s'han utilitzat per les seues propietats terapèutiques». Segons ells, «els efectes que les drogues produeixen en els seus addictes és sols una qüestió de dosi. Com que es tracta d'una cosa prohibida, els individus no aprenen a prendre-les amb moderació i el que és pitjor, com que no està sotmesa a cap tipus de control sanitari, els drogodependents s'exposen a prendre-la amb tota classe d'adulteracions, les quals són més mortals que la droga en si».

«Amb la legalització de les drogues —diuen— es posarà fi també a un dels grans problemes d'aquesta societat: la delinqüència drogoinduïda». Segons Fernando Sabater, «els drogaaddictes seran més o menys, però no hauran de prostituir-se ni robar per aconseguir les seues dosis i podran regular-les a la seua conveniència». En l'actualitat,

pràcticament la meitat dels que compleixen condemnes a les presons espanyoles ho fan per algun delictes relacionat amb les drogues. Als Estats Units, aquesta xifra comprèn les dues terceres parts.

Les concepcions jurídiques que inspiren els codis civils i penals es basen en els corrents clàssics: el romanista i el germànic. L'estat espanyol i tots els estats de la Mediterrània europea es fonamenten en el pensament romanista en el qual es valora la llibertat de l'individu per damunt de la societat. En aquest sentit s'entén que el suïcidi no estiga penat. En canvi, en els drets inspirats en la filosofia germànica, la llibertat de l'individu s'entén dins de la col·lectivitat.

En l'escala dels drets humans, el respecte a la llibertat individual està molt

Pitjor el remei...

Angel Luna González*

A ningú no agraden els efectes que actualment provoca el consum de drogues en la nostra societat. Tots estem d'acord que caldria evitar-los. Sabem que les autoritats estan fent coses per prevenir el consum, reprimir el tràfic i rehabilitar els toxicòmans. Això no obstant, fa la impressió que aquest camí, que segueixen la pràctica totalitat dels països del món, resulta excessivament lent comparat amb la urgència del problema. Així, doncs, alguns s'han posat nerviosos i han optat per defensar una solució dràstica: la despenalització del tràfic, la liberalització del consum de les drogues. Aquesta resposta ofereix diferents graus respecte de les substàncies (es liberalitzen totes o només algunes) i respecte als subjectes (per a tot el món o amb limitacions) l'ànalisi dels quals no podem fer ací per qüestions d'espai.

Segons els defensors d'aquesta acció, la penalització del tràfic dona lloc a l'atracció per allò que és prohibit, a uns preus molt alts, a les adulteracions, a les màfies, als delictes, etc. És cert en part. Per a evitar-ho s'haurien de liberalitzar totes les substàncies o, si no, la

situació es reproduiria respecte a les que quedaren en la il·legalitat. En un primer moment continuaria funcionant l'atracció per allò que ha estat prohibit, com en els primers moments del *destape*, cosa que, unida a la major disponibilitat de productes i el seu preu més rebaixat, faria créixer extraordinàriament el nombre de consumidors.

Vivim en una societat on cada vegada som més interdependents, de manera que s'haurien d'incrementar els controls de tot tipus per evitar que persones amb la percepció i el coneixement alterats pel consum feren actes normals com conduir vehicles, treballar en determinats llocs on l'activitat que es desenvolupa afecte el públic, etc. Això no seria fàcil i introduiria noves barreres socials.

Molts xiquets, per començar a consumir massa prompte, no arribarien a disfrutar mai d'una autèntica autonomia i llibertat personal. S'haurien de multiplicar les despeses sanitàries i socials de tot tipus per a intentar paliar els efectes d'un consum generalitzat de drogues. Hauríem d'aprendre alguna cosa de l'alcohol. La seua legalització,

després de la *lleï seca*, va suposar la generalització dels problemes derivats del seu consum. Sols els delictes i les màfies no van desaparèixer: es van reconvertir.

Despenalitzar el tràfic de drogues pot representar més problemes dels que soldrà. I es un camí sense retorn. Sens dubte, cal pensar-ho bé. □

* Diputat al Congrés per Alacant.

per damunt dels de la preservació de la salut de l'individu per part de l'estat.

En canvi, l'estat, per evitar que la nostra capacitat productiva disminueixca, actua com una mena de pare repressiu. S'entesta a salvaguardar la nostra salut, la nostra vida, per damunt dels drets fonamentals a les llibertats individuals i ens obliga a mantenir unes normes de conducta i morals del tot saludables.

Aquestes normes són, evidentment, arbitràries. Així, ens trobem que ens està permès conduir qualsevol classe d'automòbils, malgrat que la nostra salut perilleja greument cada vegada que ho fem. No importen els centenars de morts que cada dia hi ha per utilitzar els mitjans de transport. Treballar a les mines ens produirà silicosis però la mineria forma part del manteniment econòmic de l'estat. Les centrals nuclears poden provocar la mort i generar malalties generacionals irreversibles durant dècades. Només es necessita una fuga radioactiva com la de Txornòbil. Però el paternalisme de l'estat no preveu aquesta mena de perill a la salut social i sí els beneficis econòmics de l'energia nuclear. □

ENTREVISTA A MIQUEL SOLANS, DELEGAT DEL GOVERN PER AL PLAN NACIONAL SOBRE DROGUES

«Amb la legalització no acaba el problema»

Com tots els problemes col·lectius, ha dit Solans a EL TEMPS, el de la drogaaddicció no pot encarar-se unilateralment. Si bé la solució no depèn sols de la repressió, l'estat no se'n pot desentendre.

T.C.

El setmanari londinenc *The Economist* ha arribat a la conclusió que l'única via possible per a controlar la droga passa per la legalització de la seua producció, expedició i consum. El director d'aquesta publicació, Rupert Pennant-Rea, afirma que «les polítiques que se segueixen per a combatre el problema demostren cada any més la seua inutilitat. ¿Quina opinió li mereixen aquestes declaracions?»

—Últimament, alguns sectors han apostat a través dels mitjans de comu-

nicació per la despenalització del tràfic de qualsevol tipus de droga. També s'ha suscitat una polèmica sobre els possibles avantatges que podria presentar una política que tendesca a la legalització de l'oferta d'unes determinades drogues, basada en l'argumentació que aquesta permetrà la desarticulació del tràfic il·lícit, com també el control de la qualitat de la substància i la seua distribució.

Els arguments són molt coneguts i es repeteixen des de diferents fronts, centrant-se en els aspectes delictius, econòmics i socials que defineixen la situació actual.